

Nr 201.

Av herr **Wagnsson**, om sänkning av rösträttsåldern.

Före den författningsreform som genomfördes åren 1918—21 var rösträttsåldern vid val till andra kammaren 24 år och vid kommunala val 21 år. Genom beslut vid dessa års riksdagar sänktes den politiska rösträttsåldern till 23 år, medan den kommunala rösträttsåldern höjdes till samma ålder. Valrätt till landsting inträdde dock först vid fyllda 27 år.

Något mera hållbart skäl för att skilja valrättsåldern från den allmänna myndighetsåldern har aldrig kunnat anföras. Den ålder då medborgaren anses mogen att förvalta såväl sina egna som andras angelägenheter, även i de fall dessa röra sig om betydande värden, har i vårt land sedan lång tid tillbaka ansetts vara 21 år. Denna ålder var även före 1918 erkänd som rösträttsålder, och först genom den i riksdagen detta år avslutade kompromissen fräntogs en del av landets ungdom det medborgerliga inflytande de dittills ansetts värdiga att förvalta. Anledningen därtill var som bekant att riksdagens högerparti icke kunde förmås att släppa kravet på en höjd rösträttsålder som vederlag för de streek av olika slag som i sammanhang med rösträttsreformen avskaffades. Den höjda rösträttsåldern betraktades närmast som en "konservativ garanti", tagen i syfte att stärka de äldres och enligt gängse betraktelsesätt mera konservativa medborgarnas inflytande på de yngres och mera radikala elementens bekostnad. I den debatt som föregick beslutet vid 1918 års urtima riksdag framhölls även med skärpa det orimliga i denna höjning av valrättsåldern, och att det vore angeläget att så snart som möjligt återföra denna ålder till likställighet med den allmänna myndighetsåldern. Ett godtyckligt fastlåsende av rösträtten till 23 resp. 27 år utan annan motivering än den, att man ville skapa ett skydd mot radikalismen, kunde icke i längden anses som en hållbar ståndpunkt. I en kritisk situation, då det framför allt gällde att snabbt komma till en uppgörelse, kunde denna lösning godtagas men åldersförbehållet betraktades på vänsterhåll i riksdagen allmänt som ett provisorium.

Under de 15 år som sedan dess förflutit har det svenska samhället genomgått betydande förändringar. Icke minst dess ungdom är i dag helt annan än då. De ekonomiska krisernas svårigheter och ett med åren alltmer stegrat politiskt intresse ha tvingat ungdomen till allvarligt tänkande redan vid tidig ålder. De politiska ungdomsorganisationerna ha tagit hand om detta intresse och utfört ett skolnings- och uppfostringsarbete av stora mått. Och sist men icke minst har folkbildningsrörelsen, som särskilt vänder sig till och bäres upp av ungdomen, givit fördjupade kunskaper och ökad ansvarskänsla.

Enbart dessa skäl torde vara tillräckliga för att aktualisera frågan om en sänkt rösträttsålder. Men därtill kommer det skälet att demokratin, nu bättre än någonsin tidigare, behöver ungdomens aktiva stöd och medverkan. Ingenting kan vara mera oklokt än att med orättvisa och omotiverade åldersstreck utestänga hundratusentals ungdomar, som eljest skulle kunna bli aktiva deltagare i det demokratiska uppbyggnadsarbetet.

Med hänvisning till dessa skäl hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla att Kungl. Maj:t låter utarbeta och för nästa års riksdag framlägga förslag till sådan ändring av grundlagen att åldern för deltagande i allmänna val sänkes till 21 år.

Stockholm den 23 januari 1934.

Ruben Wagnsson.
